

Posudek bakalářské práce Petra Sedláčka „Olomoucké tvarůžky – produkce, podnikání, konsum“, Praha 2011, 95 s.

Olomoucké tvarůžky nejsou jen všeobecně známým a široce konzumovaným produktem domácího potravinářského průmyslu. Jsou nesporně i fenoménem kulturním, fenoménem, jehož specifická spjatá s českými zeměmi došla i mezinárodního uznání. Je třeba připomenout, že spotřeba tvarůžků má i svůj sociální rozměr, je spojena s nižšími a posléze i středními společenskými vrstvami, jimž tvarůžky konvenovaly svou lácí, a samozřejmě i jejich společenským fórem, tj. „českou hospodou“. V jídelníčku širokých lidových vrstev figurují tvarůžky již více než sto let. Přesto není k dispozici moderní práce, která by tyto skutečnosti reflektovala a podívala se na výrobu tvarůžků jako obor podnikání, zamýšlela, se nad jeho akcelerací, produktivitou atd. Petr Sedláček si tuto ambici dokázal postavit.

Naplnění vytčeného konceptu nebylo snadné. Jelikož se zprvu jednalo především o výrobu drobnou, živnostenskou, je množství dochovaných pramenů velmi skromné a jejich základní charakteristikou je fragmentárnost. Prameny archívní tak bylo třeba konfrontovat s prameny tištěnými a dobovou literaturou nejrůznějšího typu, převážně však vlastivědnou či propagační.

Do problematiky uvádí čtenáře nezbytný nástin technologie výroby. Vysvětluje sociální zakotvení produkce i její spotřeby. Problematiku uchopil autor s rozmyslem, vyšel z produkce samotné (ekonomický mikropohled), snažil se konstruovat profily nejznámějších výrobců, srovnává je jejich produkci, technické vybavení atd. Na mikropohled se snažil navázat systémovým pohledem shora (ekonomický makropohled), v němž podal na podkladě pracovních statistik strukturální charakteristiku oboru v období, kdy se statistická šetření stala již komparativně využitelnými (meziválečné období). Stranou nezůstali ani zaměstnanci, organizace výrobců a nepřehlédnutelný vývoz. V kapitolách 3.-5. se nalézají těžiště práce. Z interpretace statistických pramenů dokázal autor vytěžit skutečné maximum. Kapitola 6., ač rozsahem krátká, má obzvláštní význam, neboť zdařile vysvětluje sociální podmíněnost konzumu. Jistě by ji bylo možné dále rozpracovávat, ale tvoří svým způsobem téma zvláštní, samostatné, jež by si vyžadovalo další velmi náročné heuristiky, která stojí mimo možnosti bakalářské práce.

Výborné práci s adekvátní interpretací a množstvím funkčních statistických analýz vytykám jediný (avšak snadno napravitelný) nedostatek, a sice absenci jejího časového vymezení v podtitulu. Doporučuji ji proto k úspěšné obhajobě.

Hodnocení:

Praha 28. srpna 2011

prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.